

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 16. Res Christiana apud Diaguitas promovetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

patet, excurrit. Aspera regio est, montibus passim in cœlum petrosa cacumina effrentibus: post Barsenam nullus de Societate, Sacramentorum conferendorū ergo, eō se contulerat; quocirca Neophytorum multi ad avitos mores deflexerant, & magna pars Barbarorum, Christo nondum agnito, gemebat adhuc sub iugo servitutis dæmonum. Sed Sociorum improbo labore multis in locis Christiana res restituta, infantes & adulti baptizati, matrimonia vaga stabilita, & nusquam aliàs de peccatis confessi, absoluti sunt. Eō etiam aliàs, eodem planè labore & fructu, excursum est: ex quarum excursionum rebus, fusè ab Annuarum Litterarum compositoribus relatis, illud mihi seligendum venit, quòd multi Neophyti, ab Barsena & Ortega ad Fidem reducti, per duodecim integros annos, nullo suscepto alio Sacramento, innocentiam conservasse in media barbarie reperti sint. Nec tacendus mihi Barbarus ille, nullo vel pœnitentium popularium exemplo, vel fulmantium Concionatorum minis, è cœno obscenæ voluptatis extricabilis, qui, fortuito aspectu Crucis pio cum animi sensu abs se adorata, adeo potenter præcordia concuti sibi sensit, ut turpem amasiam, in cuius corpore ab sex annis deperibat, quamvis reluctantem, illico ab se amandaret, antequam ad Sacerdotem nostrum vitam ritè expiaturus advolaret. Frenuit dæmon amissâ prædâ: quamobrem ad artes suas devolutus, specie abactæ meretricis assumptâ, se spectandum Barbaro præbuit, qui ad Sacerdotem recurrens, & doctus signo Crucis fugari dæmonem, domum victor pervenit, octiduoque vix exacto motiens, ad Cœlos, ut spes est, triumphabundus conscendit. Denique hæ excursiones tanto Barbarorum fructu institutæ sunt, ut volentes lubentes Indi operam suam obtulerint transportandæ materiæ ad perficiendam Cordubensis templi molem, ut, eâ perfectâ, Sociorum opè constantius frequentiusque juvarentur. Templum, retento veteris ædiculæ nomine, Divis Tiburtio, & Valeriano dicaturū est, quos domus nostra Cordubensis deinceps habuit Tutelares. His rebus patratis, Joannes Romerus Joannem Darium Italum, novæ sedi præfecit, virum, in què Apostolicarum virtutum decora omnia cumulativè concurrebant; & profectò decebat, domum in futurâ Provinciæ caput, & Apostolicorum virorum seminariū à Deo destinatam, Apostolicum virum pro primo parente habuisse, ex quo posterius luculenta vitæ religiosæ documenta delumerent; vivâ & adhuc perseverante in omnium animis tanti viri memoriâ. Interim Romerus ad arduam Diaguitarum expeditionem, ducentarum leucarum itinere, adjiciebat animum.

*Crucis piè
composita
efficacia.*

*Templum
Cordubense.*

*Joannis Da-
rii laus.*

POST QUAM Alfonsi Barsenæ interventu (uti in loco tradidi) pax inter Calchaquinos & Hispanos utcumque composita est, Barbari se longè magis, quàm antea, sociabiles præbuerant: non tamen eō usque, ut servire, aut passim terras suas adiri permitterent; beneficii loco æstimari volentes, quòd non palam rebellarent. Gens omnis in varias factiones distracta est: inter quas Diaguitæ eo nomine Jesu Socios æstimabant, quòd vexari Indos non permetterent. Ideo ad Joannem Romerum aliqui ventitabant, affirmantes, si Societas suam vallem adiret, non malè receptum iri; sed Romerum, cuius periculo se exponere promptum, linguæ & locorum inscitia retardabat. Quod ut cognovit Joannes Abregus, Tucumanæ Exprætoris filius, gentis cicurandæ desiderio, se in viâ ducem, & domesticos Kakanæ linguæ interpretes offert: quibuscum Romerus, assumpto in socium Gaspare Monroio, Cruce tantum armatus, vallem ingredi non dubitavit. Statim in aditu, Socii octoginta Barbaros, partim Ethnicos, partim ob vicinitatem Hispanorum Christiana nomina sortitos, Dæmoni eripiunt, & lati, quòd auspiciò vallem inivissent, pagum ducentis Ethnicorum capitibus constantem eadem felicitate occupant, qui omnes transactis cum Christi legatis conditionibus, admissio Baptismo, in ejus fidem clientelamque transière. Mox alterum oppidulum invadentes inquilinis vacuum non sine insidiarum suspitione reperiunt: nam erecta in foro Crux fixis quaquaversus sagittis hirsuta erat, satis ut appateret malevolorum hominum metam per contemptum fuisse. Sed insidiarum suspicio brevi evanuit, municipibus sub noctem ex agro, quò pſittacorum gregibus ab seminibus arcendis

**CAPUT
XVI.**
Res Christiana apud
Diaguitas promove-
tur.

1601.

*Octoginta
Diaguita
Christo con-
citantur.*

*Ducenti ba-
ptizantur.*

iverant,

*Ducem alii
Baptismum
recipiunt.*

*Multi pagi
idem bene-
ficium ad-
piscuntur.*

CAPUT
XVII.
Numero-
sum Dia-
guitarum
oppidum ad
Christi par-
tes transit.

*Barbarorum
inconstantia.*

*Sociorum
periculum.*

CAPUT
XVIII.
Quatuor
alia oppida
fidem reci-
piunt.

*Edes Soli
dicata de-
struuntur.*

iverant, ad oppidum redeuntibus: quos cum ad deditioem sollicitassent, nullum repugnantem experti sunt: ducentis hominibus se Christo publicâ fide & primo Sacramento obligantibus. Cum de Crucis opprobrio inquireretur, & nullum facile indicium reperiretur, Socii dissimulatione usi, in presentiarum fati habuere, si abjurato palam ab omnibus sacrilegio, in commune Crucis honor assereretur. Sparsâ deditioem famâ, complures Ethnicorum pagi, vicinorum imitatione, nunciis ad Socios missis, postulavere, ut, concesso Baptismate, in eandem Christi Fidem se receptum venirent: quod non ægrè, imperatâ singulis pagis antiquorum rituum abolitione, & inductis Christianis legibus, fecere.

HIS rebus sine tumultu peractis, eò iter direxere, quò accersebantur ab Indis, numerosius oppidum habitantibus, eoque ferocioribus: mille & amplius Diaguitarum capita erant, qui adventantibus Patribus sese obviam ex Oppido effudere, oblongas Cruces, quò se ejus Candidatos profiterentur, manu omnes præferentes. Extra Oppidum amplissimum spatium floribus & arcibus triumphalibus ornaverant, per quos inter choreas, gratulationes, & vocum hilaria, in domum paratam inducti Socii, omne genus leguminum, & gallum gallinaceum, palmare gentis donum, pro cibatu accepere; & vicissim ab Romero laudati, luculentâque Oratione ad Christo fidem dandam invitati sunt: nemine Christiano Oratori gestibus & voce non applaudente. Hæc mane: sed cadente Sole longè alia rerum facies fuit: nam sive epoto liberiùs vino, sive præstigiatorum suasionibus, oppidi Magnates magno comitatu, eoque cultu, quo cædem perpetrare solent, ad Socios ventitavere; ad quos Romerus intrepidè conversus, per interpretem monet, ut depositâ barbarie tandem Christum agnoscant: nec vellent pertinacitate corrumpere occasionem è duro Dæmonis jugo sese eximendi. Plura dicere paratum Barbarus, inter suos ferocissimus, interpellat, vociferans, se neutiquam permissurum, ut populares sui, quod Christianæ legis Candidatis imperari solebat, comam, capitis ornamentum & militum insigne, dimittant; & indignum videri, si ornata plumis suorum capita in templorum aditu, Hispanorum more, nudare egerentur: denique Majorum more se velle vivere. Nec plura effatus, cum cætero comitatu è Sociorum conspectu ex inopinato se proripit. Socii, hæc denunciatione non dubii grande sibi imminere discrimen, summum Numen per preces invocant, mortem, aut vitam ex ejus nutu expectantes. Non vana fuit imploratio Numinis, nam sequenti mane iidem Barbari, evaporato per somnum vino, ad Socios unâ se conferunt, præterita diei inter hilaria transacta ebrietatem excusantes. Idem cum Oppidi Primores assererent, & certatim baptizandos pueros offerrent, magna alacritas ex recenti periculo animos pervasit Sociorum, qui, dissimulatâ injuriâ, ætate grandioribus facile concessere, ut pro libitu comam alerent, dummodò, superstitionis ritibus abjuratis, Christianos mores admitterent. Mirum dictu! tanta omnium consensio fuit, ut inter paucos dies supra mille capita, recepto Baptismo, Christo se subdiderint, & trecenta conjugum paria se legitimi Matrimonii vinculo adstrinxerint.

VOLAVERAT novitatis fama ad alios quatuor Ethnicorum pagos, qui, accersitis Sociis, per nuncios affirmavere, si venirent, nihilo se aliis in suscipiendo Christo fore tardiores, & comam omnes, in signum obsequii, quod alii detrectaverant, posituros. Eò properantibus Sociis, municipes ex singulis pagis effusi, viarum obstacula, per tres integras leucas, honoris & commoditatis ergò, amorem venere, summi Dei Sacerdotes magnâ hilaritate ubique excipientes. Facta in his Oppidis Ethnicorum omnium per Baptismum expiatio est. De quorum antiquis ritibus cum inquireretur, repertum Solem ab universa gente adorari, in cujus cultum plumarum fasciculos, in ædiculis erectos, animalium cruore aspergebant. Casiquiorum animas post mortem in planetas, plebeiiorum verò & brutorum in minores stellas, verti autumabant. Porro, ut aliquo insigni facto ostenderent, se antiquos mores sincerè detestatos fuisse, jussi sunt à Patribus Soli dicatam domum

funditus